

Kunst en Klimaat

Josua Wechsler en de Biënnale Noordwijk

Kunstenaars zijn meesters in het visualiseren, verbeelden en overtuigen. Met hun werk vertellen ze verhalen die beklijven. Als kunstenaar onderzoekt Josua Wechsler de verhouding tussen mens en natuur in zijn beelden. Hij wil zijn verwondering over de natuurlijke processen van groei en verval op ons overbrengen. Voor de Biënnale Noordwijk maakte hij een beelden-groep die bestaat uit vier staande varenbladeren.

Etienne Boileau

Het gesprek met Josua Wechsler (Zwitserland, 1986) vindt plaats in zijn atelier in Ospel, vlakbij natuurgebied De Groote Peel. Een jaar geleden kocht hij hier samen met zijn partner een groot terrein met opstallen, waarvan er een wordt gebruikt als atelier. We praten over zijn liefde voor de natuur, de trektochten die hij af en toe maakt en de noodzakelijke transitie die nodig zijn om onze planeet leefbaar te houden.

In veel van je werk zie ik plant- en bladvormen terugkomen. Waarom intrigeert je dat soort vormen?

"Mijn werk draait om de kringloop van groei en verval en het groeiproces *an sich*. Ik werk veel met groeivormen, maar ook met geraamtes en skeletten van planten en bomen die in verval zijn. Neem het werk *Unlimited*

Growth, een met zwart materiaal ingepakte den: een heel kritisch beeld. Het gaat over onze *ecological footprint*; wij denken dat ongelimiteerde groei mogelijk is, maar door die groei verdwijnt de biodiversiteit in de natuur. Zo creëren we uiteindelijk verval in onze eigen leefwereld."

Toch ben je geneigd om in je werk de natuur- en milieuproblematiek wat positiever aan te kaarten?

"Ik vind het vooral mooi om mijn fascinatie voor natuurlijke processen te delen in een sculptuur en zo'n werk binnen te brengen in een (woon)ruimte waardoor je een humanere, leefbare woonomgeving creëert."

Op het landgoed Nieuw Leeuwenhorst staan vier varens van jou op een eilandje, opgesteld in een cirkel. Waarom varens?

"Een varen roept een oergevoel bij mij op. Varens bestaan veel langer dan wij mensen doordat ze zich als soort voortdurend hebben kunnen aanpassen aan de veranderende natuurlijke omstandigheden. Daardoor hebben ze kunnen voortbestaan. Over aanpassing gaat het ook tijdens deze biënnale; de titel van de Biënnale luidt *Transities – kunst op geestrijke gronden*. Oftewel, hoe gaan wij om met de noodzakelijke transitie om een toekomst te hebben in onze natuurlijke leefwereld."

Josua Wechsler, *Varencirkel*, foto Josua Wechsler

De vier varens verschillen qua vorm. Zit daar een gedachte achter?
 “Ik wilde iets toevoegen aan de natuur daar, een beeld dat naar de natuur verwijst maar niet de natuur is. Ook mijn varens vormen een kring, net als de bomen eromheen. Als toeschouwer krijg je daardoor de behoefte om er doorheen te lopen. Ik heb vier stadia uit het groeiproces van een varen weergegeven: de beginnende ontluikende varen, de uitgeholde variant van 3.70 m hoog en twee varens die richting verval gaan. Zo’n uitrollende jonge varen staat daarentegen voor kracht en groei, voor een nieuw begin. Het is een positief toekomstbeeld.”

Heeft de beeldengroep ook een metaforische betekenis?
 “Op het eiland staan mooie, oude beuken die kronkelige vormen hebben en samen een kring vormen. Dit soort plekken met boomkringen zijn van uit vroegere tijden plekken waar vergaderingen plaatsvonden en rituelen werden uitgevoerd. In onze tijd gebeurt dat veel minder. Wij vergaderen via zoom of skype. Het zou mooi zijn als we dergelijke vergaderingen of besprekingen in zo’n soort landschap zouden houden. Een dergelijke omgeving met bomen en varens kan je gedachten en beslissingen zeker op een positieve manier beïnvloeden, want we moeten gaan bedenken hoe we ons willen verhouden tot de huidige klimaatverandering.”

Is de mens überhaupt in staat zich aan te passen?
 “Op zichzelf wel; we zijn op de maan geweest en duiken met robots de

Josua Wechsler bij *Exos*, 2021, cortenstaal, foto Gerrit Jan Hoogland

diepzeën in met behulp van hulpmiddelen en ons technisch vernuft. Maar voor ons is het heel moeilijk om gewoontes te veranderen en onszelf in een goede richting te ontwikkelen. Nu moeten we kritischer gaan kijken en actie ondernemen.”

Biënnale Noordwijk, 21 maart t/m 21 augustus 2023
www.biennialenoordwijk.nl
www.josuawechsler.com

Biënnale Noordwijk - kunst op geestrijke gronden

Afgelopen maart opende de eerste editie van Biënnale Noordwijk. Een expositie met dertien speciaal voor de locatie gemaakte kunstwerken in de openbare ruimte van Noordwijk en omgeving, waaronder het fraaie Landgoed Nieuw Leeuwenhorst en het achterliggende strand. Slechts een kunstwerk hangt in een binnenruimte, en wel in de Heilig Hart van Jezuskerk in De

Zilk. Met hun werken reflecteren de twaalf deelnemende kunstenaars op de toekomst van mens en natuur in een veranderend landschap. Ze bieden vergezichten, nodigen uit tot nadenken en nemen je mee in hun visie op de toekomst, op de transities die ons te wachten staan. Volgens Will Beckers, een van de deelnemers, “blijft de aarde door de constante metamorfose in evolutie op zoek

naar groeiprocessen. Dit in grote tegenstelling tot de mens, die zich een bepaald zelfbeeld heeft gecreëerd in hiërarchie. Alsof wij alles beheersen.” Naar zijn gevoel missen we een onderdanige houding tegenover de natuur en hebben we geen respect en compassie meer met wat er al aanwezig is. Van Beckers staat het fraaie beeld *Mo Cuishle* op landgoed Nieuw Leeuwenhorst. Vermeldenswaard is ook het liggende wezen van Margriet van Breevoort dat sterk op een varken lijkt. Van Breevoort: “Voor landgoed Nieuw Leeuwenhorst creëerde ik een futuristische diersoort die zich door de stijgende zeespiegel en toedoen van de mens, heeft aangepast aan nieuwe leefomstandigheden.” Deelnemende kunstenaars: Will Beckers, Merijn Bolink, Margriet van Breevoort, Gerard ten Broek, Delphine Courtillot, Maen Florin, Lynne Leegte, Jens Pfeifer, Schscht, Vendel & De Wolf, Henk Visch (winnaar van de 13e Wilhelminaring) en Josua Wechsler. De kunstwerken zijn verspreid over de vier Noordwijkse dorpskernen, te weten Noordwijk, Noordwijk-Binnen, Noordwijkerhout en De Zilk. Alle locaties zijn te vinden op de website van Biënnale Noordwijk en met een begeleidende audiotour per auto of fiets goed bereikbaar.

Will Beckers, *Mo Cuishle*, foto Eelkje Colmjon

Biënnale Noordwijk, 21 maart t/m 21 augustus 2023, www.biennialenoordwijk.nl